

Muruganár helye Ramana Maharsi tanítványai között

Muruganár több okból is különleges helyet foglal el Ramana Maharsi tanítványai között.

⁷ Paul Brunton: *India titkai*, 324–331. Rámia legalább olyan különleges tagja volt Ramana Maharsi tanítványi körének, mint Muruganár – viszont neki gyakorlatilag semmiféle írásos hagyatéka nem maradt fenn. Kifejezetten visszahúzódó életet élt, olyannyira, hogy még saját szülővárosában is alig akadt valaki, aki tudott volna róla. Neki Paul Brunton állított halhatatlan emléket az *India titkaiban*.

⁸ Narasimha Swami: *Self-Realization*, 214–230. („Later Devotees”) Első kiadása 1931-ben jelent meg, öt évvel azt követően, hogy Muruganár letelepedett Tiruvannámalaiban.

⁹ William C. Chittick: *Sufism*, 20. (Mathnawí 2:277–278)

Ezek közül az első egyértelműen az, hogy Muruganár Ramana Maharsinak azok közé a követői vagy tanítványai közé tartozott, akik elérték a végső célt, a megszabadulást (*móksa*) – buddhista kifejezéssel élve a létesültség álmából való metafizikai felébredést (*nibbána*).

Ramana Maharsi nem volt a szó szoros értelmében vett mester, aki tanítványként kezelte volna a körülötte lévő embereket; nem adott nekik személyre szabott útmutatást, és nem utolsósorban maga sem egy *szádhana* révén érte el a megszabadulást. Egy középkori perzsa szúfi, Nadzsm al-Dín Dája Rázi két csoportba osztja azokat, akik elérték a *móksa* szúfi megfelelőjét, a *fanát*, az *individuum separatum* kialakítását: az egyiket a „vándorok” alkotják, a másikat pedig a „szeretők”, vagyis akiket Isten

az elragadtatott állapotok lassójával húz magához, és akik ilyen módon a lelkesedés uralmától hajtva sebesen haladnak át az ösvény különböző állomásain. Ők az ösvény állapotainak alig vannak tudatában, és állomásairól sem igen tudnak, mint ahogy nem vesznek részt az ösvény veszélyeinek leleplezésében sem, ama jó és rossz, hasznos és káros dolgok feltárásában, amelyek az ösvényen előfordulnak. Éppen ezért ők alkalmatlanok a *saikh* és a példaadó szerepének betöltésére.

[Velük szemben] a „vándor” az, aki – habár Isten az elragadtatott állapotok lassójával húzza magához – nyugodtan és fokozatosan halad át az egyes állomásokon, a lehető legnagyobb alaposággal és gondnal, és az a virágzás és pusztulás, azok a jó és rossz állapotok, amelyek az ösvény velejárói, mind megmutatkoznak előtte. Néha előrehalad az ösvényen, néha letér róla, úgyhogy tudatában van mind a helyes útnak, mind a helyes útról való letérésnek, s így alkalmassá válik arra, hogy másokat vezessen és irányítson.¹⁰

Ramana Maharsi a célba értek előbbi csoportjához állt közelebb, hiszen a megvalósítás ösvényének szokásos nehézségeivel nem kellett megküzdenie. Ennek megfelelő volt legáltalánosabb spirituális útmutatása is, mely a megvalósítás közvetlen begyakorlását jelentette, vagyis egyfajta nyílegyenes ösvényt (*átma-vicsára*) implikált. Ha valaki számára ez gyakorolhatatlannak bizonyult, ak-

¹⁰ Najm al-Dīn Rāzī: *The Path of God's Bondsmen*, 365.

kor annak vagy a *bhaktit* ajánlotta, vagy valamilyen más spirituális gyakorlatot. Egy alkalommal arról panaszkodott neki valaki, hogy képtelen az ön-kutatásra, vagyis képtelen arra, hogy a legközvetlenebb, nyílegyenes ösvényen haladjon a végső cél felé, s ezért inkább különféle meditációs és koncentrációs gyakorlatok (*dhjána*) révén szeretett volna előrehaladni a spirituális úton. Miután Bhagaván hozzájárult ehhez, beszélgetőpartnere pedig elégedetten távozott, így szólt a körülötte ülőkhöz:

Azt mondja [ez a látogató], hogy az ön-kutatást nagyon nehéznek találja, és hogy képtelen gyakorolni, s így arra kér engem, engedélyezzem neki a *dhjánát*. Hogyan kényszeríthetném az ön-kutatásra, amikor saját maga mondja, hogy nem képes rá?! Amikor tehát a *dhjánát* akarja végezni, én nem mondhatok mást, csak azt: „Rendben.” Lehet, hogy holnap visszajön, és azt mondja: „Bhagavan, az elmém egyszerűen nem marad meg a *dhjánában*; nem foglalkozhatnék inkább *dzsapával* (Isten nevének ismétlésével).” Erre én ismét csak azt fogom mondani: „Rendben van.” S ugyanígy egy napon majd ilyenformán panaszkodik: „Az elmém nem marad meg nyugodtan a *dzsapában*. Csak az ajkam ismétli a *mantrát*, közben pedig elmém ide-oda csapong. Nem inkább az imádás (*púdzsa*), a himnuszok (*szitóttra*) recitálása és a többi hasonló [vallásos cselekedet] való nekem?” Mi mást mondhatnék minden alkalommal, amikor idejön panaszkodni, mint azt: „Rendben van. Rendben van.” Ha az ember képes arra, hogy *bármit is* komoly erőfeszítéssel gyakoroljon – legyen az himnuszok recitálása, *dzsapa*, *dhjána* vagy bármilyen más *szádhana* –, ugyanezzel az erőfeszítéssel az ön-kutatást is gyakorolhatja! Ilyen kifogásokkal csak azok élnek, akik egyáltalán semmilyen *szádhánát* nem szeretnék komolyan csinálni. Ez minden. Ami az összes *szádhánában* lényeges, az a csapongó elme visszafogása és egyetlen pontra rögzítése. Miért ne lehetne akkor az elmét [mindjárt] a forrás irányába fordítani és az ön-figyelemben rögzíteni?! Egyszerű ez nevezhető ön-kutatásnak (*átma-vicsára*). Ez minden, amit tenni kell!¹¹

A nyílegyenes ösvény (*átma-vicsára*) tulajdonképpen nem is kívánja meg a szó klasszikus értelmében vett mestert, akinek feladata az, hogy lépésről lépésre vezesse tanítványát a végső cél felé. A nyílegyenes vagy közvetlen ösvények esetében a törekvő már az

¹¹ Sadhu Om: *The Path of Sri Ramana*, 77.

útja legelején a végső célt gyakorolja be. Nem kis lépésekben halad feléje, hanem egyetlen hatalmas lépéssel igyekszik elérni, és addig gyakorolja ezt az egyetlen lépést, amíg sikerül megtennie.¹²

Ezt a hatalmas lépést, mondhatni „metafizikai ugrást” (*salto immortale*)¹³ egyszerre könnyű és nehéz megtenni. A végső cél elérése még Ramana Maharsi tanítványai között is különlegesnek számított – már amennyiben ezt egy kívülálló meg tudja ítélni. Az ismert tanítványok között alig tudunk ilyenről: Muruganáron kívül az egyetlen talán csak Jógi Rámia. Ilyeneket inkább a háttérben maradó tanítványok között kell keresni, mint amilyen például V. N. Srínivásza Ráo ügyvéd és jogtörténész (1915–1993) volt, aki csupán egyszer járt a Ramanásramamban (1943), ráadásul hivatali ügyben, de a Bhagavánnal való találkozás egész életére döntő hatást gyakorolt;¹⁴ vagy ilyen volt a svéd arisztokrata családból származó Per Alexander Westin, aki magától Bhagavántól kapta a Ramanagiri beavatási nevet. A metafizikai felébredés tehát könnyen maradhat láthatatlan, különösen egy avatatlan szem számára. Ramana Maharsi is emlegette ezzel kapcsolatban az úgynevezett faalma klasszikus hindu iratokból is ismert metaforáját. A faalma a *Limonia acidissima* nevű dél-ázsiai fa akár 15 centiméter átmérőt is elérő, kemény héjú, de belül lédús, zamatos és édes gyümölcs, s mivel kedvenc csemegéje az elefántoknak, gyakran nevezik elefántalmának is. Amikor a gyümölcs kijön az elefántból, teljesen úgy néz ki, mintha semmi változás nem történt volna vele, és az elefántnak nem sikerült volna megemésztenie. A csonthéj érintetlen. Ám ha az ember feltöri, belül már üres, mert belső tartalmát az elefánt gyomra egyszerűen kiszívta és megemésztette. S ugyanígy,

¹² A közvetlen ösvényekkel kapcsolatban lásd Horváth Róbert: Közvetlen ösvény és közvetlen módszerek; valamint Buji Ferenc: A *bhakti-mārga* és az emóció tigrise, 34–35.

¹³ Hamvas Béla kifejezése. Lásd Hamvas Béla: *Silentium • Titkos jegyzőkönyv • Unicornis*, 115.

¹⁴ A rendkívüli eset nem kevésbé rendkívüli leírását lásd R. Natarajan: *Ramana Maharsi's Miracles*, 35–41.

bár az érett léleknek elegendő néhány pillanatot eltöltenie a *szadgu-ru* lábai mellett, hogy egója visszavonhatatlanul elpusztuljon, úgy fog kilépni jelenlétéből, mintha semmi sem változott volna, és semmiféle külső jelét nem fogja mutatni annak a mélyreható átalakulásnak, amely végbement benne.¹⁵

Muruganár tehát ama kevés lélek közé tartozott, akiben Ramana Maharsi hatása meghozta a maga végső gyümölcsét.

Muruganár mint tanítvány *másik különlegességét* az adja, hogy mindezt úgy tudta elérni, hogy nem követte a Srí Ramana-féle ön-kutatás klasszikus ösvényét.

Ramana Maharsinak voltak egyrészt tanítványai, másrészt voltak hívei. A tanítványok mesterük útmutatását követve járták a spirituális megvalósítás ösvényét; a hívek vallásos tiszteletben részesítették mesterüket: tulajdonképpen *bhakták* voltak (angol *devotees*), és egyfajta *púdzsát* gyakoroltak vele szemben – de többnyire nem végeztek semmiféle *szádhanát*, vagy ha igen, annak jelentősége e vallásos tisztelet mellett elenyésző volt. Az előbbi csoportból kerültek ki Ramana Maharsi komolyabb követői; az utóbbiak inkább csak „lubickoltak” abban a különleges erőterben, amely Srí Ramanát körülvette.

Voltaképpen nem tudunk róla, hogy Muruganár végzett-e valaha is szisztematikusan *szádhanát*. Ám még ha végzett is, annak jelentősége az ő esetében sem volt perdöntő. Benne a *bhakti* olyan magas hőfokon izzott, hogy pusztán ez által – és természetesen Bhagaván kegyelme révén – elérte a végső megszabadulást. Muruganár tehát éppúgy mindenféle rendszeres *szádhana* nélkül ért célba, mint mestere, csak míg ő az odaadás ösvényét járta, addig Ramana Maharsi voltaképpen úgy született, hogy a végső megvalósítástól csupán egy vékonyka fátyol választotta el, és amint elérte a megfelelő kort, a fátylat a legkisebb szellő is fellebbentette.

Végül van egy harmadik tényező is, amely Muruganár helyzetét különlegessé teszi a tanítványok között. Az irodalmi tevékenység és a metafizikai realizáció rendszerint ritkán találkozott Ra-

¹⁵ Ramana Maharsi hasonlata Michael James előadásában. Lásd Michael James: Sri Muruganar, 243.

mana Maharsi környezetében. Muruganár kivétel volt. Ő kezdettől fogva intenzív irodalmi aktivitást fejtett ki – amit viszont tökéletesen alárendelt mesterének. Saját műveit valójában nem is magának tulajdonította, inkább csak Bhagaván „médiamaként” értelmezte önmagát. Ilyen módon nála az írás a *bhakti* külső megnyilvánulása, külső rítusa volt. Kétségtelenül Muruganár volt Ramana Maharsi környezetének legtermékenyebb szerzője, ráadásul ez az irodalmi termékenység nem értekező prózában öltött testet, mint például Ganapati Muni, Laksmána Sarma, Arthur Osborne vagy Szádhu Óm esetében, hanem szinte kizárólagosan költői művekben.¹⁶

¹⁶ Valójában mind a négy szerzőnek vannak verses művei is. Verset szinte mindenki írt Ramana Maharsi környezetében: a Srí Ramana Tiruvannámalaiba érkezésének 50. évfordulójára kiadott *Golden Jubilee Souvenir* tele van ilyen költeményekkel, ám ezek inkább eseti és alkalmi versek voltak.